

Delar av bushfolket, som har funnits i och runt Kalahariöknen i 70 000 år, vill fortsätta sitt liv som samlar-jägarfolk vilket lett till en lång konflikt med Botswanas regering.

FOTO: RIGHT LIVELIHOOD

Pris till bushfolkets kämpar

Roy Sesana hade just släppts ur häkte när det kungjordes att han och hans organisation Kalaharis Första Folk får det fina Right Livelihood-priset, även kallat det alternativa nobelpriset.

– I ett sådant här läge är priset ett stöd. Den internationella uppmärksamhet som en organisation får kan vara av avgörande betydelse, säger Sesana som i många år kämpat för ursprungsbefolkningens rättigheter i Botswana.

Sesana får priset för ”sin beslutsamma kamp mot vräkningarna från sin fädernejord och för sitt försvarande av rätten att leva sitt traditionella liv”.

Kalaharis Första Folk, grundad 1991, presenterar de 60 000 personer som i Botswana kallas för basarwa men mer allmänt är kända under namnet bushfolket.

Sedan flera år ligger de i fejd med regeringen om rätten att bo i Kalahariöknen.

– Utan sin mark är man som en fågel som flyger från ett ställe till ett annat utan att ha ett bo. Det är därför det så viktigt med mark, säger Sesana.

Basarwa tvingades bort

1961 bestämde regeringen att delar av Kalahari skulle bevaras som viltreservat med en mindre befolkning av basarwa. Enligt regeringen blev invånarna i *Central Kalahari Game Reserve*, CKGR, med åren alltför många, alltför bofasta och alltför moderna, de var inte

längre ett traditionellt jägar-och samlarfolk utan istället utgjorde de ett hot mot miljön i Kalahari. 1986 beslöts därför att basarwa måste lämna öken. 1997 flyttade de första 1739 personerna för att, enligt regeringen, leva ett bättre liv.

År 2002 förflyttades nästan samtliga kvarvarande i CKGR till läger där de idag lever under miserabla förhållanden. Men många lämnade lägren och återvände hem. Där har de inte haft tillgång till någon som helst social service, deras vattentillgång har strypts och de hindras att kommunicera med omvärlden. Bushmen som tas på bar gärning med jakt har torterats av polisen och minst en har avlidit av sina skador.

För tre år sedan drog bland andra Roy Sesana landets regering inför rätta för stöld

av deras urgamla mark. Rättegången avbröts när basarwas pengar tog slut.

Sesana menar att troliga fyndigheter av diamanter under de traditionella jaktmarkerna är orsaken till förföljelser och tvångsförflyttningar från de marker bushfolket bebott under 70 000 år.

I september stängde myndigheterna CKGR. Ingen besökare tilläts resa in och kvarvarande invånare tvingades bort under vapenhot sedan deras hus bränts ner. Tre personer sköts med gummikulor. Detta fick organisationen Survival International att anklaga Botswanas regering för etnisk rensning. När Sesana och andra försökte ta sig in i området greps de av polis och misshandlades.

Den 28 oktober gav en domstol en bortvingad familj rätt att återvända hem. Hur regeringen reagerar på det återstår att se.

KERSTIN BJURMAN

Läs mer

www.survival-international.org

www.gov.bw/basarwa

Roy Sesana har dragit Botswanas regering inför rätta för stöld av bushfolkets urgamla marker. Nu får han fint pris.

FOTO: RIGHT LIVELIHOOD